

INSTYTUT MEDYCYNY DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ im. Mirosława Mossakowskiego Polskiej Akademii Nauk	Nazwa				Liczba stron	5
	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PROCEDURA POSTĘPOWANIA ZE ZWŁOKAMI ZWIERZĄT LABORATORYJNYCH ORAZ ODPADAMI WETERYNARYJNYMI w Instytucie Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. Mirosława Mossakowskiego PAN				Wydanie:	1
					Data wydania:	
	Nr	DAG. 225.6.2026	Egzemplarz	1	Data obowiązywania:	

1. Cel

- 1) Celem procedury jest określenie zasad bezpiecznego i zgodnego z prawem postępowania ze zwłokami zwierząt laboratoryjnych oraz odpadami weterynaryjnymi powstającymi w związku z działalnością INSTYTUTU MEDYCYNY DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ IM. MIROSŁAWA MOSSAKOWSKIEGO POLSKIEJ AKADEMII NAUK (dalej IMDiK PAN).

2. Zakres stosowania

- 1) Procedura obowiązuje we wszystkich komórkach organizacyjnych Instytutu, w których powstają odpady weterynaryjne albo zwłoki zwierząt laboratoryjnych.
- 2) Procedura obejmuje:
 - a) odpady weterynaryjne zakaźne,
 - b) odpady weterynaryjne niebezpieczne inne niż zakaźne,
 - c) odpady weterynaryjne inne niż niebezpieczne,
 - d) zwłoki zwierząt laboratoryjnych oraz ich części, tkanki i materiał pochodzenia zwierzęcego, jeżeli powstają w związku z chowem, utrzymywaniem albo wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych lub badawczych.
- 3) Procedura nie dotyczy odpadów chemicznych niezaliczanych do grupy 18, odpadów komunalnych ani innych strumieni odpadów objętych odrębnymi procedurami.

3. Definicje i skróty

- 1) BDO – Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.
- 2) KPO – Karta Przekazania Odpadów.
- 3) KEO – Karta Ewidencji Odpadów.
- 4) DAG – Dział Administracyjno-Gospodarczy.
- 5) Odpady weterynaryjne – odpady z badań, diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej, klasyfikowane w grupie 18 02 katalogu odpadów.
- 6) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych – całe ciała zwierząt lub ich części powstałe po zakończeniu utrzymywania albo wykorzystania zwierząt w działalności badawczej, dydaktycznej lub pokrewnej; materiał ten podlega każdorazowej kwalifikacji także według przepisów o ubocznych produktach pochodzenia zwierzęcego.

4. Odpowiedzialność

- 1) Osoba odpowiedzialna za zwierzętarnię, jednostkę badawczą albo lekarz weterynarii współpracujący z Instytutem odpowiada za wstępną kwalifikację zwłok zwierząt laboratoryjnych i potwierdzenie sposobu dalszego postępowania.
- 2) Kierownicy jednostek organizacyjnych odpowiadają za prawidłową segregację odpadów, oznakowanie pojemników i terminowe zgłaszanie odpadów do odbioru.
- 3) Pracownicy wytwarzający odpady odpowiadają za właściwe zbieranie, zamykanie i oznakowanie worków oraz pojemników zgodnie z niniejszą procedurą.
- 4) Osobami odpowiedzialnymi z ramienia Instytutu za procedurę zwalczania szkodników na terenie IMDiK PAN są:
 - a) Wykonanie: Dział Administracyjno-Gospodarczy.
 - b) Nadzór sprawuje: Kierownik Pionu Administracyjno-Technicznego.

5. Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 2) Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów.

- 3) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie unieszkodliwiania oraz magazynowania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych.
- 4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 w sprawie przepisów sanitarnych dotyczących ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.
- 5) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 wykonujące rozporządzenie (WE) nr 1069/2009.

6. Zasady postępowania

6.1. Identyfikacja i klasyfikacja

- 1) Każdy odpad lub materiał objęty niniejszą procedurą musi zostać zaklasyfikowany przed przekazaniem do transportu wewnętrznego albo magazynu.
- 2) Odpady weterynaryjne klasyfikuje się zgodnie z katalogiem odpadów, w szczególności w grupie 18 02.
- 3) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych oraz ich części kwalifikuje się każdorazowo również według przepisów o ubocznych produktach pochodzenia zwierzęcego, z uwzględnieniem rodzaju zwierzęcia, sposobu wykorzystania w procedurze oraz ewentualnego ryzyka biologicznego.
- 4) Jeżeli klasyfikacja budzi wątpliwości, materiał nie może zostać przekazany dalej do czasu potwierdzenia sposobu postępowania przez osobę odpowiedzialną albo lekarza weterynarii.

6.2. Zbieranie i segregacja odpadów weterynaryjnych

- 1) Odpady weterynaryjne zbiera się selektywnie w miejscu ich powstawania.
- 2) Nie wolno mieszać odpadów zakaźnych z innymi odpadami ani odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne.
- 3) Odpady o ostrych końcach i krawędziach zbiera się wyłącznie do sztywnych pojemników odpornych na przekłucie.
- 4) Zakazuje się usuwania odpadów weterynaryjnych do kanalizacji, zlewów lub pojemników na odpady komunalne.

6.3. Postępowanie ze zwłokami zwierząt laboratoryjnych

- 1) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych oraz ich części gromadzi się oddzielnie od odpadów weterynaryjnych z grupy 18 02.
- 2) Każde opakowanie lub pojemnik ze zwłokami zwierząt laboratoryjnych musi być szczelnie zamknięty i jednoznacznie oznakowany.
- 3) Zabrania się mieszania zwłok zwierząt laboratoryjnych z innymi odpadami, chyba że właściwe przepisy i decyzja klasyfikacyjna dopuszczają wspólne postępowanie z materiałem należącym do tej samej kategorii ryzyka.
- 4) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych przekazuje się wyłącznie podmiotowi uprawnionemu do odbioru i zagospodarowania materiału zgodnie z przepisami o ubocznych produktach pochodzenia zwierzęcego albo odpadach, w zależności od dokonanej kwalifikacji.

6.4. Worki, pojemniki i opakowania

- 1) Odpady oraz zwłoki zwierząt laboratoryjnych gromadzi się w workach lub pojemnikach szczelnych, wytrzymałych i dostosowanych do rodzaju materiału.
- 2) Pojemników i worków nie wolno przepelniać.
- 3) W przypadku materiału mogącego powodować wyciek lub skażenie należy stosować opakowanie wtórne albo zabezpieczenie przed rozlaniem.
- 4) W razie potrzeby dopuszcza się wstępne chłodzenie lub mrożenie materiału zgodnie z wymaganiami sanitarnymi i organizacyjnymi przyjętymi w Instytucie.

6.5. Oznakowanie

- 1) Każdy worek lub pojemnik oznacza się w sposób trwały i czytelny.
- 2) Oznakowanie powinno zawierać co najmniej:
 - a) nazwę jednostki organizacyjnej,
 - b) rodzaj materiału lub odpadu,
 - c) właściwy kod odpadu, jeżeli materiał jest ewidencjonowany jako odpad,
 - d) datę zamknięcia,
 - e) osobę odpowiedzialną.
- 3) Dla zwłok zwierząt laboratoryjnych w oznakowaniu należy dodatkowo wskazać gatunek lub grupę zwierząt oraz informację o szczególnym ryzyku, jeżeli takie występuje.

7. Transport wewnętrzny

- 1) Transport wewnętrzny mogą wykonywać wyłącznie osoby przeszkolone.

- 2) Materiał przewozi się w szczelnie zamkniętych, oznakowanych pojemnikach albo workach umieszczonych w pojemnikach transportowych.
- 3) W czasie transportu należy stosować środki ochrony indywidualnej odpowiednie do rodzaju odpadu lub materiału.
- 4) Transport należy organizować w sposób ograniczający ryzyko kontaktu osób postronnych z materiałem.

8. Magazynowanie

- 1) Odpady weterynaryjne oraz zwłoki zwierząt laboratoryjnych magazynuje się selektywnie, z podziałem na strumienie wynikające z klasyfikacji.
- 2) Miejsce magazynowania musi być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych, umożliwiając utrzymanie czystości i ograniczając ryzyko skażenia.
- 3) Dla odpadów weterynaryjnych stosuje się warunki magazynowania wynikające z rozporządzenia z 26 listopada 2021 r., w tym odrębne zasady dla odpadów zakaźnych i nieposiadających właściwości zakaźnych.
- 4) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych magazynuje się przez możliwie najkrótszy czas, w warunkach odpowiednich do ich stanu i kategorii ryzyka, do czasu odbioru przez uprawniony podmiot.

9. Ewidencja i przekazanie odpadu

- 1) Odpady weterynaryjne przekazuje się wyłącznie podmiotom posiadającym wymagane uprawnienia.
- 2) Kartę Przekazania Odpadów sporządza Instytut jako podmiot przekazujący odpady, przed rozpoczęciem transportu.
- 3) Ewidencję odpadów prowadzi się zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wykorzystaniem KPO i KEO.
- 4) W przypadku zakaźnych odpadów weterynaryjnych stosuje się także dokument potwierdzający unieszkodliwienie, zgodnie z obowiązującym wzorem i zasadami jego przekazywania.
- 5) Dla zwłok zwierząt laboratoryjnych dokumentacja przekazania powinna odpowiadać trybowi prawnemu właściwemu dla ich ostatecznej kwalifikacji.

10. Unieszkodliwianie

- 1) Zakaźne odpady weterynaryjne unieszkodliwia się przez termiczne przekształcanie w spalarniach odpadów niebezpiecznych.
- 2) Zakazuje się unieszkodliwiania zakaźnych odpadów weterynaryjnych we współspalarniach odpadów.
- 3) Odpady weterynaryjne nieposiadające właściwości zakaźnych unieszkodliwia się wyłącznie w sposób dopuszczony przez rozporządzenie z 26 listopada 2021 r.
- 4) Zwłoki zwierząt laboratoryjnych przekazuje się do zagospodarowania wyłącznie zgodnie z kategorią i trybem ustalonym na podstawie przepisów weterynaryjnych i sanitarnych.

11. Postępowanie w sytuacji awaryjnej

- 1) W przypadku uszkodzenia worka, pojemnika, wycieku albo innego zdarzenia awaryjnego należy niezwłocznie zabezpieczyć miejsce zdarzenia.
- 2) Należy ograniczyć dostęp osób postronnych i zastosować odpowiednie środki ochrony indywidualnej.
- 3) O zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować przełożonego oraz osobę odpowiedzialną za gospodarkę odpadami.
- 4) Materiały użyte do usunięcia skutków zdarzenia traktuje się jako odpad odpowiedni do rodzaju skażenia lub zanieczyszczenia.

12. Postanowienia końcowe

- 1) W kwestiach nieuregulowanych procedurą obowiązują przepisy Ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. aktów wykonawczych do tej ustawy lub stosuje się przepisy powszechnie obowiązujące oraz regulacje wewnętrzne Instytutu.
- 2) Procedura podlega przeglądowi w przypadku zmiany przepisów albo zmiany organizacji procesu gospodarowania odpadami i materiałem pochodzenia zwierzęcego.

Załącznik nr 1

Zgłoszenie przekazania odpadów weterynaryjnych / zwłok zwierząt laboratoryjnych

1. Data zgłoszenia:
2. Jednostka organizacyjna:
3. Osoba zgłaszająca:
4. Rodzaj materiału:
5. Kod odpadu:
6. Gatunek zwierzęcia:
7. Ilość / masa:
8. Rodzaj worka / pojemnika:
9. Data zamknięcia:
10. Uwagi dotyczące ryzyka biologicznego / chemicznego:
11. Podpis kierownika jednostki:

Załącznik nr 2

Przykładowe kody odpadów weterynaryjnych

1. 18 02 01 – narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki, z wyłączeniem 18 02 02
2. 18 02 02* – inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądzenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt
3. 18 02 03 – inne odpady niż wymienione w 18 02 02
4. 18 02 05* – chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne
5. 18 02 06 – chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, inne niż wymienione w 18 02 05
6. 18 02 07* – leki cytotoksyczne i cytostatyczne
7. 18 02 08 – leki inne niż wymienione w 18 02 07

Opracował: Dział Administracyjno - Gospodarczy Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. Mirosława Mossakowskiego PAN	Specjalista ds. Administracji Justyna Chodzińska	
Sprawdził: Inspektor do spraw BHP Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im Mirosława Mossakowskiego PAN	Inspektor BHP Mariusz Wylęty	
Zatwierdził: Dyrektor Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. Mirosława Mossakowskiego PAN	Prof. dr hab. n. med. Leonora Bużańska	